

Monumentnummer*: 501540

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 16 december 1996
Kadaster deel/nr: 82688/112

Monumentnaam**

Land en Veelust

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Zwaagdijk-Oost	Medemblik	Noord-Holland

Straat*	Nr*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Zwaagdijk	194		1682 NP	Zwaagdijk-Oost		

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kad. object*	Appartement	Grondperceel
Wervershoof	P			211
Wervershoof	P			210

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding

STOLPBOERDERIJ MET HEK. De stolpboerderij is van het gekeerde Westfrieze type, en is gelegen aan de noordzijde van de Zwaagdijk. De boerderij draagt de naam "Land en Veelust". In de schoorsteen is het jaartal 1881 aangebracht. De boerderij heeft een voortuin. Het erf wordt van de straat gescheiden door een gietijzeren hekwerk dat ook onder de bescherming valt.

Omschrijving

Op vierkant grondplan gebouwde stolpboerderij onder rietgedekt stolpdak met getoogde spiegel in de voorzijde (Z). De voor- en rechterzijde bevatten op de pangedekte delen Friese golfpannen, de overige dakschilden waren in oorsprong ook met pannen gedekt. De boerderij heeft een onder zadeldak - in oorsprong met pannen gedekt - geplaatst staartstuk aan de achterzijde (N); de noklijn van het staartstuk staat haaks op de straat. Loodrecht op het staartstuk staat nog een klein was-, kook- en hardhuis dat aan het staartstuk is vastgebouwd. Dit huisje heeft een zadeldak, in oorsprong met pannen gedekt, met noklijn evenwijdig aan de straat.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De inwendig houten draagconstructie van de boerderij bestaat uit een enkel vierkant met overstek aan de zuid- en oostzijde. Aan de zuid- en oostzijde van het vierkant bevindt zich de woning, aan de noordzijde de dars en aan de westzijde de met staartstuk verlengde stal. Het muurwerk is opgetrokken in rode baksteen, in de voor- en rechterzijgevel boven een uitgemetselde plint. Op diverse plaatsen in het muurwerk zijn de schieters van de ankers zichtbaar.

De symmetrische voorgevel (Z) heeft een breedte van drie traveeën, van elkaar gescheiden door lisenen. De linker- en rechtertravee zijn gespiegeld en bevatten beide (van buiten naar binnen) een houten schuifvenster en een paneeldeur met ijzeren sierroosters en bovenlicht. De gevel wordt afgesloten door een geprofileerde houten gootlijst, waaronder zich een fries bevindt met (van beneden naar boven) een bloktand, een decoratief beschilderde gecementeerde band en een muizetand. Fries en gootlijst worden ter plaatse van de middentravee doorbroken. De middentravee bevat een erker over twee bouwlagen met een trapeziumvormig grondplan. Op de hoeken van de erker zijn kolossale lisenen aangebracht. In beide bouwlagen bevindt zich op de afgeschuinde zijden een houten schuifvenster, in de voorzijde een dubbele openslaande paneeldeur met glas. Op de zolderverdieping komen deze deuren uit op een balkon met ijzeren balustrade. Het balkon rust op houten consoles, waartussen het naamschild is aangebracht met de naam "Land en Veelust". De erker wordt afgesloten door een met zink bekleed schildeind met afgeschuinde hoeken. Op de nok van de erker staat een piron, onder de gootlijst is een zinken sierrand aangebracht. In de top van de getoogde spiegel wordt het dak doorsneden door een ronde bakstenen schoorsteen op vierkante basis. De ronde bovenbouw is deels in twee tinten baksteen gemetseld.

De rechterzijgevel (O) is vijf vensterassen breed. De middelste as bevat een dubbele paneeldeur met ijzeren sierroosters en bovenlicht, de vier overige assen een houten schuifvenster. Alle deuren en vensters in de voor- en rechterzijgevel hebben afgeronde bovenhoeken met een rollaag in twee tinten baksteen en een bekroning door een gecementeerde kuif. De vensters hebben een houten lekdorpel. Geheel rechts in de rechterzijgevel bevindt zich de terugliggende dubbele darsdeur. Deze heeft een zevenruits-bovenlicht met ijzeren sierroosters.

Aan de achterzijde (N) bevindt zich een (niet beschermde) aanbouw onder lessenaardak. Geheel rechts bevindt zich het staartstuk onder zadeldak. De kopgevel hiervan bevat een houten deur met drieruitsbovenlicht, een rechthoekig houten zesruits-schuifvenster en de topgevel had in oorsprong verticaal beschot. Het zadeldak heeft houten windveren en een makelaar.

Het haaks erop staande kleine was- en kookhuisje heeft in de kopgevel een houten deur met drieruits-bovenlicht met aan weerszijden een klein rechthoekig houten venster. De topgevel heeft verticaal houten beschot, een opgeklampte deur, windveren en een makelaar.

De linkerzijgevel van de boerderij (W) is voorzien van zeven hooggeplaatste, halfronde ijzeren stalvensters.

Het interieur is nog gedeeltelijk in tact en bevat onder andere nog enkele bedsteden, paneeldeuren, een zwart marmere schouw en in de zuidoostelijke kamer een origineel houten plafond met een decoratieve plafonniere.

Het gietijzeren hekwerk, dat de erfafscheiding aan de straatzijde vormt, heeft rijk gedecoreerde pijlers aan weerszijden van de ingang naar het bedrijfsgebouw.

Waardering

De stolpboerderij met hek is van algemeen belang uit cultuur- en architectuurhistorisch oogpunt als gaaf bewaard voorbeeld van in streekeigen bouwtrant opgetrokken agrarische bouwkunst met erfafscheiding op het Noorhollandse platteland daterend uit het vierde kwart van de 19de eeuw.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Boerderij(M1)